

L'INDI ERRANT QUE DUGUÉ LA TARDOR

Mite Onas

I això era i no era en el temps de les llegendes, quan, en un lloc lluny d'aquí, hi visqué l'Indi Errant.

Sempre anava i venia segons el seu rampell i tothom, en veure'l tornar, es delia per escoltar noves i contalles d'altres llocs i d'altres gents.

L'Indi els parlava de rius immensos, plens de peixos, i de la selva verge i de la pampa. Tots el cosien a preguntes i l'escoltaven amb respecte.

Però va passar que un dia no se'l volgueren creure per molt que digués. Això va ser quan va explicar que, a les llunyanes terres del nord, de clima més suau, les fulles dels arbres no sempre eren verdes, que en un temps donat – deia- començaven a esgrogueir-se, esdevenien rogenques i, més tard semblava que algú hagués vessat pel paisatge una immensa gerra de mel. Llavors, no trigava a arribar la neu, o bé començava a ploure i l'aigua queia i queia sense aturador, fins que dels borrons dels arbres en naixien petites fulles, d'un verd esclatant.

I és que en aquell temps, i en aquell indret, la gent no havia vist mai fulles de color de tardor.

Grup Onas (Selk'nam) a Isla Grande de la Terra de Foc

Quan el Gran Senyor del fred començava a fumar amb la seva pipa de gel, arbres i matolls encara eren verds, i ell fumava i fumava i el fum s'anava enlairant i el cel s'emplenava de nuvolots grisos i atapeïts.

Llavors, se sentia el xiulet dels vents gelats que arribaven i, de cop i volta, el mal temps s'ensenyoria d'aquell racó de món.

Les fulles, verdes i tendres, eren despreses i arrossegades lluny. L'herba, era amagada per la neu. El riu cobert pel glaç. Els indis havien de vestir-se amb pells i no podien deixar d'atiar el caliu per protegir-se del fred del llarg hivern.

No, és clar que no el podien pas creure, el seu amic rodamón, quan els parlava d'aquella estació de l'any, que la gent, allà al Nord, anomenaven Tardor.

- “Jura pel teu honor que ens duràs la Tardor”, demanaren. I així ho va prometre.

Van passar els mesos i van passar els anys. L'Indi va caminar un xic pertot i a tothom que trobava demanava com ho podia fer per portar la Tardor als seus amics, però mai ningú no li donà la resposta.

El seu cap es cobrí de plata i els seus peus amb prou feines el seguien. Tot i amb això mai no oblidà la promesa.

Un dia, era a finals d'estiu, va arribar a un lloc, desconegut per ell. No hi creixia ni un bri d'herba i no se sentia cap cant d'ocell.

Una pila de pedres groguenques, mal amuntegades, senyalava el començament d'una estreta sendera. La segueix i, després de molt de caminar arriba a una cova. Assegut en una pedra hi havia un gegant tot cobert de pells d'animals. A les mans hi tenia una gran pipa de gel.

Quan veu el rodamón, crida:

- "T'hauria de castigar per haver vingut! Jo sóc el Gran Senyor del Fred! Sé el que busques i ningú més que jo nomet podrà dir el que has de fer. Però primer pensa si val massa la pena: els meus consells et costaran la vida!"

L'Indi contesta:

- "Tant me fa. Em sentiria feliç si tu m'ajudessis a complir la promesa que vaig fer als meus amics."

El gegant pensa una estona i diu:

- "Posa't en camí tan de pressa com puguis. No gaire lluny d'aquí trobaràs una pedra molt grossa. És allí sota on neix la font de la Tardor. No has de fer altra cosa que beure'n... Apa, cuita, no facis el ronsa i posa't a córrer, que estic a punt de fumar la meva pipa de gel."

L'Indi Errant donà les gràcies, s'acomiadà del Senyor del Fred i se'n va anar tan de pressa com les seves cansades cames el van deixar.

No podia perdre ni un moment. Allí, a l'horitzó, es veien venir uns núvols no gaire engrescadors i, escoltant bé, es podia sentir el xiulet del vent que s'acostava.

A la fi va trobar la gran pedra. Va aplegar totes les forces que li quedaven per fer-la córrer, i allí sota va poder contemplar un doll d'aigua, que rajava clara però vermellosa.

Els núvols s'anaven acostant i el vent, desfermat, començava a embravir la mar, tot aixecant castells d'escuma.

L'Indi no dubta gens. S'agenolla, estira els braços, s'emplena les mans d'aigua i beu. Beu lentament, molt lentament.

En acabat, s'aixeca i queda allà, al mig, plantat, clavat a terra sense poder moure peu ni cama.

A poc a poc els peus se li van enfonsant dins la terra, com si fossin arrels. Es mira les mans i veu com se li tornen branques, unes branques nuoses i retorçades, i de les branques en van sortint fulles.

Ara, al costat de la font hi ha un petit arbre de fulles vermelloses, que brillen com robins.

El vent ha amainat. Sols se sent el suau murmuri d'una brisa lleugera. Els núvols, abans amenaçadors, ara es passen pel cel com una volada de cigonyes blanques.

Els indis treuen el cap a fora i, meravellats, veuen aquell petit arbre de fulles rogenques.

I diuen:

- "L'Indi Errant ha complert la seva promesa. Ens ha portat la Tardor".

SUGGERIMENTS

Després d'haver fet alguna activitat d'observació d'elements de tardor (a l'exterior o l'interior amb fotografies, fulles...) explicarem el conte: *L'indi errant que ens dugué la tardor*.

. Conversa a partir del conte:

- En què pensem nosaltres quan pensem en la tardor?
- Per què els indis no entenen ni creien el que l'indi errant els explicava?
- Com pot fer-los entendre què és la tardor?

. Com explicarien a algú que viu a l'Àfrica o a l'Antàrtida... què / com és la tardor?

- Ho farien amb paraules? D'altres maneres? Trien una i feu-ho (per grups o individualment).

. Què ens diu aquesta música de la tardor?

- Escolteu " La Tardor" de Vivaldi, de la composició *Les quatre estacions*.

. Dibuix per grups o individualment del conte de *L'indi errant*.

. Treball de llenguatge a partir de:

- Colors propis o característics de la tardor. Construir comparacions per precisar més els colors.
- Escriure algun poema sobre la tardor.
- Recollir dites i veure què ens diuen de la tardor.
- Vocabulari de fruits de tardor, de fenòmens atmosfèrics, de celebracions...

. Treball d'expressió plàstica a partir de:

- Reproduir i combinar els colors propis o característics de la tardor.
- Buscar i recollir imatges que ens parlin o ens mostrin la tardor.
- Fer algun *collage* amb fulles seques i altres elements de la natura.

. Algunes pràctiques d'atenció a partir d'elements relacionats amb la tardor, com ara algunes de les proposades a l'apartat d'activitats de conreu de l'atenció: reconèixer diversitat de fulles seques, de fruits de tardor (amb la vista, amb el tacte...).